

Retsudvalget 2016-17
REU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 477
Offentligt

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 19. april 2017
Kontor: Sikkerhedskontoret
Sagsbeh: Christian Fuglsang
Sagsnr.: 2017-0030-5426
Dok.: 2268567

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 477 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 23. marts 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Zenia Stampe (RV).

Søren Pape Poulsen

Thomas Klyver

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 477 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren med henblik på et eventuelt kommende samråd oplyse, om det er lovligt at diskutere gennemførelsen af angreb mod bestemte befolkningsgrupper, f.eks. som i debatten den 13.-14. marts 2017 i den åbne Facebook-gruppe ”JA TIL FRIHED - NEJ TIL ISLAM” jf. REU alm. del - bilag 223 (fortroligt), og vil ministeren redegøre for, hvad politiet og PET gør i denne forbindelse, og hvilke initiativer ministeren eventuelt agter at iværksætte for at dæmme op for denne type aktiviteter?”

Svar:

Jeg tager skarpt afstand fra tilkendegivelser som dem, der fremgår af de opslag fra Facebook-gruppen ”JA TIL FRIHED – NEJ TIL ISLAM”, som fremgår af REU alm. del – bilag 223. Det er for mig vigtigt, at der sættes ind over for hadforbrydelser. Det gælder både den forebyggende indsats, men også den retshåndhævende indsats. Det er i den forbindelse vigtigt, at politiet griber ind, hvis der opstår mistanke om, at der planlægges kriminalitet.

Justitsministeriet har om politiets indsats på området indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at det fremgår af retsplejelovens § 742, stk. 2, at politiet efter anmeldelse eller af egen drift iværksætter efterforskning, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået. Politiet har således – uanset om der er modtaget en anmeldelse eller ej – pligt til at iværksætte efterforskning, når der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået.

Rigspolitiet kan i den forbindelse oplyse, at der findes en række bestemmelser i straffeloven, som efter omstændighederne vil kunne finde anvendelse i forhold til den type ytringer, spørgsmålet omhandler. Som eksempler herpå kan nævnes § 114, stk. 3 (om trusler om at begå terrorisme), § 136, stk. 1 (om offentlig tilskyndelse til en forbrydelse), § 266 (om trusler), § 266 a (om udtalelser, der tilstræber at fremkalde volds handlinger eller hærværk) og § 266 b (den såkaldte racismeparagraf).

Ud fra en søgning i politiets sagsstyringssystem (POLSAS) kan det oplyses, at der er blevet oprettet en række sager hos flere politikredse om Facebook-siden ”JA TIL FRIHED – NEJ

TIL ISLAM". I én af sagerne er der rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 140 (blasfemiparagraffen). I en anden af sagerne, som vedrører straffelovens § 266 b om trusler, er det blevet meddelt anmelderen, at man ikke har fundet grundlag for at indlede efterforskning, jf. retsplejeloven § 749, stk. 1. Politiet er i gang med at behandle de øvrige sager.

Rigspolitiet kan i den forbindelse oplyse, at der i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om hadforbrydelser (afsnit 2 om politiets efterforskning og sagsbehandling) er fastsat retningslinjer for politiets efterforskning og behandling af sager om overtrædelse af straffelovens § 266 b. Heraf fremgår bl.a., at i sager, hvor politiet modtager en anmeldelse om overtrædelse af straffelovens § 266 b, skal der som udgangspunkt indledes efterforskning. Det fremgår desuden, at der således bl.a. for at klarlægge formålet med og baggrunden for udtalelsen mv. som alt-overvejende hovedregel bør foretages afhøring af den person, som har fremsat udtalelsen eller meddelelsen, ligesom der bør ske afhøring af den forurettede (anmelder) i sagen.

Der er ikke udarbejdet særlige nationale retningslinjer om efterforskning af sager om overtrædelse af de øvrige nævnte bestemmelser i straffeloven, men politiet vil i overensstemmelse med retsplejelovens regler iværksætte efterforskning, når der er rimelig formodning om, at de pågældende bestemmelser er blevet overtrådt.

Hvis politiet i forbindelse med efterforskningen af strafbare forhold bliver opmærksom på forhold, der hører under Politiets Efterretningstjeneste (PET), underretter politiet PET herom.

Rigspolitiet kan endvidere oplyse, at Rigspolitiet siden november 2015 har haft en såkaldt monitoringsordning på hadforbrydelsesområdet. Ordningen blev etableret med henblik på at styrke politiets fokus på bekæmpelse af hadforbrydelser, at tilvejebringe mere viden om problemets reelle omfang og udvikling samt at sikre den rigtige håndtering af sagerne. Ordningen sikrer endvidere, at det løbende er muligt at have et overblik over antallet af hadforbrydelser og deres fordeling geografisk – men også på forskellige motivtyper, kriminalitetstyper, gerningssteder mv. Ordningen omfatter også sager om såkaldt "hate speech" (hadefuld tale), der foregår på internettet.

Rigspolitiet kan endvidere oplyse, at Rigspolitiet udbyder uddannelse vedrørende håndtering af sager om hadforbrydelser til medarbejderne i politikredsene, ligesom Rigspolitiet deltager i flere europæiske og internationale mødefora vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af hadforbrydelser, herunder "hate speech".

Rigspolitiet kan herudover om politiets tilstedeværelse i cyberspace oplyse, at politiet har en række medarbejdere, der er beskæftiget med efterforskning og indsamling af efterretninger på internettet, og som til daglig beskæftiger sig med at fremfinde og indsamle offentligt tilgængelige oplysninger i efterretningsøjemed (såkaldt "open source intelligence" (OSINT)) og som led i efterforskningen af konkrete sager.

Der arbejdes i øjeblikket på at udvikle politiets kompetencer inden for OSINT og efterforskning på internettet. Det sker bl.a. gennem en national cybercrime-uddannelse bestående af to E-læringsmoduler efterfulgt af et tilstedeværelsesmodul. E-læringsmodulet følges op af et kursus i videregående OSINT, hvor efterforskere og analytikere lærer, hvordan man kan benytte offentligt tilgængelige kilder som efterretnings- og efterforskningsværktøj. Rigspolitiet er desuden i øjeblikket i gang med at udarbejde en strategi og vision for politiets brug af OSINT samt en vejledning til politikredsene om brugen af OSINT.

Endelig kan det oplyses, at der i Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) i perioder oprettes såkaldte efterretningsceller med et specifikt fokus såsom f.eks. migrantsituationen. I efterretningscellerne monitorer man bl.a. hjemmesider og debatfora på internettet, som relaterer sig til fokusområdet. Hvis en efterretningscelle herved bliver opmærksom på f.eks. ytringer af strafbar karakter, vil efterretningscellen sørge for at sikre bevis herfor og derefter sende sagen til den relevante politikreds, som herefter vil iværksætte efterforskning af forholdet."

Det bemærkes i forlængelse heraf, at det vil være op til politiet og anklagemyndigheden at vurdere, om der på baggrund af de nærmere omstændigheder i den konkrete sag er grundlag for at indlede efterforskning eller at rejse sigtelse eller tiltale for overtrædelse af relevante bestemmelser i straffeloven, herunder i forhold til udtalelser fremsat via sociale medier.